

Svitanie

Číslo 1/2020

Ročník 19

Časopis farnosti sv. Michala Archanjela
v Závode

Šéfredaktorka: Ivana Potočňáková

Redakčná rada: Pavol Černý, Samko Černý, Anna Diviaková, Mária Hollá, Veronika Prévajová, Peter Kudláč – farár, Alena Pavelková, Gabriela Tarasovičová

Jazyková korektúra: Anna Mäsiarová

Tlač a grafika: Tlačiareň Luna, Moravský Svätý Ján

Vydavateľ: Farský úrad Závod, www.zavodfarnost.sk.

Vydávané pre vlastnú potrebu.

Aký význam má pôstne obdobie a ako ho správne prežiť?

Stojíme na prahu pôstneho obdobia. Koľkokrát sme ho už v živote prežili... Opakuje sa každý rok. Prežili sme ho vždy správne? Čo nám prinieslo? Čím nás obohatilo? Malo vôbec nejaký zmysel? Možno aj takéto otázky nám napadnú na začiatku tohtoročného Veľkého pôstu.

Pôstne obdobie nie je niečo samo-spasiteľné. Niečo, čo za nás, bez nášho pričinenia, urobí potrebnú zmenu v našom duchovnom živote. Je potrebná aj aktivita z našej strany a je to o to dôležitejšie, že svet, v ktorom žijeme, pojem pôst nepozná. Naopak, ten nám aj v pôste bude intenzívne ponúkať telesné pôžitky všetkého druhu. A preto každý z nás musí mať jasný cieľ, poznať správne prostriedky na jeho dosiahnutie a vedieť ich aktívne využiť.

Svätá matka cirkev nám preto na pôstne obdobie radí: *„Veriacim sa odporúča živšia a bohatšia účasť na liturgii pôstneho obdobia a na kajúcich sláveniach. Osobitne, aby podľa zákona a tradície Cirkvi pristúpili v tomto čase (od Popolcovej stredy do Turíc) k sviatosti pokánia, aby sa tak mohli s čistým srdcom zúčastniť na veľkonočných tajomstvách.“* Prostriedky teda pozná-

me: živšia a bohatšia účasť na liturgii a sviatosť pokánia. Cieľ je účasť na veľkonočných tajomstvách. Čo pod tým máme chápať? Veľkonočné tajomstvo utrpenia, smrti a zmŕtvychvstania Pána Ježiša, to nie je niečo, čo natlačíme do štyroch dní raz za rok – od Zeleného štvrtka do Veľkonočnej nedele – a máme to vybavené. Veľkonočné tajomstvo sa nás bytostne dotýka počas celého roka, celého nášho života, celej večnosti. Ak by sa Pán Ježiš za nás neobetoval, ani jeden hriech by nám nemohol byť odpustený a o večnom živote s Bohom by sme mohli len snívať. Keby Pán Ježiš nevstal z mŕtvych, ani pre nás by neexistovala nádej večného života. Teda na tomto Jeho vykupiteľskom diele všetko stojí a padá. To je podstata a základ našej viery. A túto vieru je potrebné žiť stále. Počas celého roka, po celý náš život, aby mohol byť zavŕšený vo večnosti.

Kedže nás však mnohé veci odvádzajú od tejto podstaty nášho života a svet nám ponúka mnohoraké okamžité radosti, musíme sa od týchto nepodstatných nánosov neustále očisťovať. Preto je pre nás, kresťanov, pôstne obdobie časom duchovnej

Dobrá novina 2019

obnovy, duchovných cvičení, vnútorného očistenia a návratu k tomu podstatnému – zameraniu sa na večnosť. Okrem liturgických slávení a sviatostí nám v tom môžu pomôcť aj iné aktivity: pobožnosť križovej cesty, modlitba bolestného ruženca, rozjímanie nad Božím slovom – osobitne nad utrpením Pána Ježiša, osobná modlitba, drobné sebazaprenia, skutky milosrdnej lásky, almužna. Toto všetko sú prostriedky, ktoré Svätá cirkev po stáročia používa, lebo nás očisťujú, posväcujú a povznášajú k Bohu. Preto sú stále aktuálne a Cirkvou odporúčané. Verím, že keď ich správne použijeme, aj nám sa odhalí nový, jasnejší pohľad na Krista trpiaceho, Krista zmŕtvychvstalého, Krista plného lásky k nám hriešnikom, Krista pozývajúceho nás k nasledovaniu a túžiaceho dať nám účasť na svojom oslávenom živote.

Požehnaný pôstny čas, radosť z pôstom očisteného pohľadu na Krista a plnosť radostnej nádeje z Ježišovho zmŕtvychvstania

Vám želá a vyprosuje Váš duchovný otec Peter.

Naše ostatné decembrové koledovanie bolo jubilejné, 25. od vzniku Dobrej noviny. Začali sme sa naň pripravovať začiatkom adventu. Téma bola Buďme požehnaní(m). Prostredníctvom témy nám Dobrá novina predstavila Katolícku diecèzu Lodwar v Keni. Pastoračnými a rozvojovými programami sa stará o obyvateľov Turkany – vzdelávanie, starostlivosť o vodné zdroje, podpora detí s fyzickým postihnutím, sociálna podpora starých a chorých. Na prípravných stretnutiach sme sa oboznamovali s podporovanými projektmi a rozprávali sme sa o tom, ako môžeme byť aj my požehnaním pre iných ľudí.

Ako je už v Závode zvykom, koledovali sme opäť na Štedrý deň. Doobeda sme navštívili tri domácnosti na Húškoch a poobede v Závode vyše sto domácností. Začali sme koledovať po požehnaní pánom farárom v kostole. Odpálili sme si Betlehemske svetlo do lampášov a päť skupiniek sa rozprúdilo do ulíc obce.

Spolu sme vykoledovali a na účet Dobrej noviny poslali 1675,38 €. Vykoledovaná suma na celom Slovensku k 28. januáru 2020 predstavovala

Koledníci tentoraz začínali na Húškoch.

Ešte požehnanie od pána farára a ideme koledovať!

1 151 987,50 €, čím bol prekonaný minuloročný rekord.

Touto cestou srdečne ďakujeme všetkým, ktorí prispeli do zbierky, milo nás prijali vo svojich domácnostiach a pohostili nás. Ďakujeme otcovi Petrovi za pomoc s organizáciou a prípravou koledovania. Veľké poďakovanie patrí vedúcim jednotlivých skupiniek. Veľmi si vážime a ďakujeme im za to, že obetovali komfort a pohodlie, ktoré Štedrý deň ponúka a poobede sprevádza deti. A predovšetkým ďakujeme deťom. Aj napriek našej maximálnej snahe by sa bez detí koledovanie uskutočniť nemohlo. Nie je samozrejmosťou, aby deti počas Štedrého dňa plného rozprávok a jedla toto všetko obetovali a vyše troch hodín pešo po celom Závode ohlasovali príchod Ježišovho narodenia. Nie, nemusíme sa vzdávať všetkých tých príjemných vecí, ktoré sú nám dopriate. No je dôležité, aby sme naše dary a možnosti naplno využili. A to nás učí aj Dobrá novina.

Kto nás z akýchkoľvek dôvodov nemohol na Štedrý deň prijať, môže počas celého roka prispieť na potreby Dobrej noviny prostredníctvom čísla účtu IBAN:

SK77 1100 0000 0029 4045 7894

alebo online na www.dobranovina.sk.

ĎAKUJEME!

Majka

Foto: autorka

Len aby nám vietor nesfúkol plameň.

Medovníkmi proti hladu

Naše detské spoločenstvo sa zapojilo aj do ďalšej dobročinnnej aktivity. 13. ročník verejnej zbierky Boj proti hladu mal svoje zastúpenie aj v našej farnosti. Výťažok zbierky bude pre rozdelený na pomoc ľuďom v núdzi na Haiti, Hondurase, Albánsku, Rusku, Ukrajine aj na Slovensku. V jednu januárovú nedeľu sme po oboch svätých omšiach predávali symbolické

medovníky. Vyzbierali sme 280,50 €. Výťažok akcie putoval Národnému združeniu Spolkov kresťanskej lásky sv. Vincenta de Paul na Slovensku, ktoré je organizátorom zbierky. Viac informácií o zbierke a možnej ďalšej pomoci na www.bojprotihladu.sk.

Text a foto: Majka

◀ *Nám jedno-dve eurká chýbať nebudú, núdznyim môžu pomôcť. Malí farníci nás učia, že pomáhať je potrebné.*

Afrika aj Klbko

BRATISLAVA – V sobotu 14. decembra sme sa zúčastnili na vysielacej svätej omši v Bratislave. Tentoraz sme putovali vlakom. Kolednícke vysielacie sväte omše sa konali po celom Slovensku. Podujatie pre našu Bratislavskú arcidiecézu bolo v kostole Panny Márie Pomocnice kresťanov u Saleziánov. Počas takýchto svätých omší otcovia biskupi požehnávajú koledníkov Dobrej

noviny a koledníci sú vyslaní šíriť vianočné posolstvo o Ježišom narodení do svojich farností. V Bratislave sa stretlo vyše 170 koledníkov z desiatich farností. Spoločne sme si s inými farnosťami rozdelili povinnosti počas svätej omše. My, Závodčania, sme tento rok mali na starosti obetné dary. Hlavným celebrantom svätej omše bol Mons. Stanislav Zvolenský. Počas homílie sa koledníkom

Naši koledníci niesli na vysielacej svätej omši dary pred oltár.

prihovoral a povzbudil ich. Na záver svätej omše posvätil kriedy, ktorými sme počas koledovania v Závode písali nápis nad dvere a požehnal koledníkov.

Po skončení svätej omše nás čakal u Saleziánov program: tvorivé dielne aj diskusia o Afrike v podaní dobrovoľníčky, ktorá niekoľko mesiacov pôsobila v Etiópii. Potešil nás aj Klbko z TV Lux. Domov sme prišli povzbudení a veru sme sa už nemohli dočkať vianočného koledovania!

Majka

Foto: autorka

Vidieť Klbka naživo, to bol zážitok!

Spoločná fotografia našej výpravy.

Žiť život v radosťi

ŠAŠTÍN – Pobožnosť prvých sobôt v mesiaci je spojená so zjaveniami Panny Márie v portugalskej Fatime v roku 1917. Panna Mária vo Fatime žiadala konať zmierne pobožnosti v prvé soboty mesiaca, obetujúc ich za obrátenie hriešnikov a odčinenie urážok, ktorých sa dostáva jej Nepoškvrnenému Srdcu.

Pútnici z našej farnosti sa v predvečer Hromníc zúčastnili na slávení Fatimskej soboty v Národnej svätyni Bazilike Sedembolestnej Panny Márie v Šaštíne, aby prejavili úctu a lásku jej Nepoškvrnenému Srdcu.

Hlavným celebrantom a hosťom slávnosti bol otec biskup Mons. František Rábek, prvý ordinár Ordinariátu

Ozbrojených síl Slovenskej republiky. Mladí muži z našej farnosti sprevádzaní fatimskou hymnou niesli sochu Panny Márie pred oltár. Na úvod pobožnosti sme sa zjednotili v spoločnej modlitbe radostného ruženca a rozjímaní nad jeho tajomstvami. V homílii sa otec biskup prihovril pútnikom na tému Mária – príčina našej radosťi. Cirkev nám dáva do popredia Panu Máriu ako ženu radosťi. Povzbudil veriacich, aby žili svoj život v radosťi. I keď prídu ťažké chvíle, aby ich srdce zostalo naplnené radosťou. Závodčania sa zapojili do liturgie čítaním Božieho slova a prinášaním obetných darov na oltár. Posilnení Eucharistiou a Božím požehnaním sme radosť z duchovného zážitku v Šaštíne priniesli aj svojim blízkym a čerpali sme z neho v nastávajúcich dňoch.

Alena • Foto: autorka

Mladí muži z našej farnosti sprevádzaní fatimskou hymnou niesli sochu Panny Márie pred oltár.

Pobožnosť prvých sobôt je spojená so zjaveniami Panny Márie vo Fatime v roku 1917.

Hlavným celebrantom bol otec biskup Mons. František Rábek.

Bl. Titus Zeman sa vrátil do Závodu

Na jeseň minulého roku som na tomto mieste prosil o modlitbu, aby sa podarilo vrátiť bl. Titusa Zemana do Závodu a aby bol v našej farnosti prijatý. Podarilo sa. Bl. Titus Zeman sa vrátil v podobe relikvie a bol naozaj vrelo prijatý.

Aby sa mohli stať kňazmi

Príbeh života, utrpenia a mučeníctva bl. Titusa ma veľmi oslovil. Dotýkala sa ma hlavne skutočnosť, že práve cez našu obec, cez náš chotár prevádzal v 50. rokoch minulého storočia Titus Zeman bohoslovcov na západ. Aby mohli slobodne študovať teológiu sa stať sa kňazmi. Dva prechody cez hranicu boli úspešné, zachránil pri nich 21 bohoslovcov a rehoľníkov. Tretí prechod bol neúspešný. Takmer všetkých pohraničná stráž chytila. Už v našom chotári sa tak začalo utrpenie a mučeníctvo bl. Titusa. Prvé neľudské mučenie bl. Titusa začalo na stanici v Malých Levároch a pokračovalo na viacerých miestach až po jeho odsúdenie za špionáž a velezradu na 25 rokov väzenia. Neskôr ho už chorého a zničeného mučením a väznením po 13 rokoch pustili podmienene na slobodu. Po piatich rokoch zomrel.

Po desaťročiach sa Titus Zeman vrátil do našej farnosti.

Závodčania pomáhali s úkrytom

Práve spojenie s našou obcou bolo dôvodom, prečo som sa snažil o návrat bl. Titusa do farnosti. Mal v našej obci priateľov, ktorí mu pomáhali s úkrytom a realizáciou prechodov. Pred niektorými obyvateľmi však musel utekať a skrývať sa. Pre toto spojenie som navrhol pánovi farárovi požiadať provinciu Saleziánov don Bosa o relikviu bl. Titusa. Otec Peter nielenže súhlasil, ale aj rýchlo konal. Tak už na konci septembra minulého roka som prevzal relikviu bl. Titusa od provincie Saleziánov don Bosca. Keďže sa v tom čase rekonštruoval kostol, s verejným vystavením relikvie sme museli počkať.

Najvhodnejším dňom na návrat bl. Titusa Zemana do farnosti sa ukázal 8. január.

Podujatie pokračovalo večerou a diskusiou v pastoračnom centre.

O úcte k relikviám

Tým najvhodnejším dňom bol práve sviatok bl. Titusa Zemana v liturgickom kalendári, 8. január. Saleziánov sme požiadali, aby nám prišli relikviu slávnostne odovzdať. V ten deň však mali hlavnú slávnosť vo Vajnorochoch, rodisku bl. Titusa, a tak nebolo isté, či niekto príde. Nakoniec na našu veľkú radosť prišiel nielen don Pavol Grach, direktor incaricato, ale spolu s ním ešte traja kňazi saleziáni. Zažili sme tak ozaj slávnostnú svätú omšu. V kázni sa don Pavol Grach zameral na históriu, zmysel a význam úcty veriacich k relikviám svätých. Po svätej omši a verejnom vystavení relikvie naše stret-

nutie pokračovalo v Pastoračnom centre Božieho milosrdenstva. Podávala sa večera a diskutovali sme o živote a diele bl. Titusa.

Ďakujem pánovi farárovi Petrovi Kudláčovi za prípravu prijatia a vystavenia relikvie, Milanovi Húškovi za výrobu a darovanie podstavca pod relikviár, Gitke Klempovej a Richardovi Rusňákovi za pomoc pri varení večere. Ďakujem všetkým, ktorí prišli. Vytvorili sme pekné a radosné spoločenstvo. Mal som veľkú radosť z celej slávnosti a skutočne srdečného privítania bl. Titusa Zemana v našej farnosti.

Richard • Foto: autor

Všimli ste si?

Nenápadný domček v osade Húšky. Nedávno sa na ňom objavila busta bl. Titusa Zemana. Posvätil ju bratislavský pomocný biskup Jozef Halcko. Je to rodný dom Vendelína Húška. Jeho synovec, saleziánsky kňaz Jozef Kujan pôsobiaci v Čechách daroval dom saleziánom. Kľúče od domu opatruje pani Terézia Húšková. Každá ohlásená návšteva vie, kde kľúče pýtať. „Keď sem chodili chlapci zo saleziánskeho gymnázia, ne jeden raz som im napiekla lokše. Takisto saleziánom, keď pôsobili v Šaštíne,“ spomína T. Húšková.

Text a foto: Ivana

ETIKETA V KOSTOLE

Sedenie v laviciach

Nedávno vraj v našom kostole počas sv. omše niekto upozorňoval okolose-diacich, aby si nekládli nohy na kľačadlá nových lavíc. Ako to vlastne je? Existuje nejaký predpis na správne (dôstojné) sedenie v kostolných laviciach?

Žiadna oficiálna „norma“ to nerieši. Každý môže sedieť tak, aby sa cítil pohodlne. Všeobecná spoločenská etiketa však hovorí, že muž by mal sedieť na kraji lavice. Lavice v kostoloch sú však zvyčajne úzke, preto by sa mali obsadzovať zo stredu, nie od kraja. Ak vchádzajú muž a žena do lavice, ktorá je už skraja obsadená, prvý vstupuje muž, aby žene uvoľnil cestu. K sediacim ľuďom sa otáčajú tvárou, čo je základ slušnosti. Sa-

mozrejmosťou je poďakovanie.

Osobitná situácia nastáva, keď niekto príde na sv. omšu neskôr a voľno je už len v predných laviciach. V takom prípade je vhodné dostať sa tam čo najnenápadnejšie – ani rýchlo ani pomaly, nie stredom, ale krajom, aby prichádzajúci nerušil tých, ktorí prišli včas.

A ako je to s tým kľačaním? Logika napovedá, že kľačadlo slúži na kľačanie a nohy by mali byť pod ním. Ak je človek zdravý, nemá problém celú váhu tela preniesť na kolená a neopierať sa sedacou časťou o lavicu. Pravdaže, ak má niekto choré kĺby alebo akýkoľvek iný zdravotný problém, môže si nohy oprieť aj o kľačadlo. Dokonca môže sedieť aj počas tých častí svätej omše, pri ktorých sa vyžaduje státie. Keď nás totiž niečo bolí, koncentrujeme sa na bolesť – a v kostole by sme sa mali sústrediť na stretnutie s Pánom.

Gabi

Spracované podľa prílohy KN/2011

NA VESELÚ NÔTU

Malé dievčatko sedí na kolenách deduškovi, ktorý jej číta rozprávku na dobrú noc.

Čas od času vzhliadne od knižky a natiahne ruku, aby sa dotkla jeho vráskavej tváre.

Potom si siahne na svoju tvár a potom zasa na deduškovu.

Nakoniec povie: „Dedo, stvoril ťa Boh?“

„Áno, zlatičko,“ odpovie dedo. „Boh ma stvoril pred mnohými rokmi.“

„Aha,“ povie dievčatko a potom sa pýta ďalej: „Dedo, mňa tiež stvoril Boh?“

„Áno, samozrejme,“ odpovie dedo. „Boh ťa stvoril celkom nedávno.“

Dievčatko sa znova dotkne oboch tvárí a poznamená: „Bohu to ide čím ďalej, tým lepšie, že?“

SVITANIČKO

Vyrieš tajničku zoradením zastavení krížovej cesty a napísaním písmen v správnom poradí.

Tajničku tvoria slová, ktoré z kríža povedal Pán Ježiš apoštolovi Jánovi.

- ! Pána Ježiša pochovávajú
- A Pán Ježiš padá prvý raz pod krížom
- A Pána Ježiša skladajú z kríža
- A Pánu Ježišovi zvliekajú šaty
- A Pán Ježiš napomína plačúce ženy
- H Pán Ježiš je odsúdený na smrť
- J Pán Ježiš padá druhý raz pod krížom
- K Pán Ježiš na kríži zomiera
- L Pán Ježiš berie kríž na svoje plecia
- M Pán Ježiš padá tretí raz pod krížom
- O Veronika podáva Pánu Ježišovi ručník
- T Pána Ježiša pribíjajú na kríž
- T Ježiš sa stretá so svojou Matkou
- V Šimon Cyrenejský pomáha Pánu Ježišovi niesť kríž

1	2	3

4	5	6	7	8

9	10	11	12	13	14

Potom povedal učeníkovi: „.....“ A od tej hodiny si ju učeník vzal k sebe.

Pripravil: Samko

Vedec hovorí Bohu: „Bože, už nie si potrebný. Veda postúpila tak ďaleko, že už aj my, vedci, vieme urobiť človeka z hliny.“ „Tak to predveď,“ hovorí Boh. Vedec začne naberať zo zeme hlinu a Boh na to: „Ale počkaj, počkaj, vyrob si svoju hlinu!“

Na svete sú dva druhy ľudí. Jedni sa ráno zobudia a povedia: „Dobré ráno, Bože!“

A potom sú tu tí, čo sa ráno prebudia a povedia: „Dobrý Bože, ráno!“

Pripravil: Pavol

„Voľakedy nám nič nebolo ťažké“

*Poznáme to asi všetci – v nedeľu dopoludnia vypneme sporák či televízor, vyleštíme topánky a náhlime sa do kostola. Peši, na bicykli či autom. Na rannú či na „hrubú“. Po svätej omši sotva namočíme prsty do svätenej vody a už uháňame za povinnosťami. A popri nich sme si možno ani nevšimli, kto sedel vedľa nás v kostolnej lavici. Alebo komu sme podávali ruku na znak pokoja. A pritom náš chrám je plný vzácných ľudí, ktorí pracujú či žijú na Božiu slávu. Svetská pýcha či ľudská chvála pre nich nie sú hodnotou. Rubriku Poznáme sa z kostolných lavíc sme otvorili preto, aby sme sa vo farnosti lepšie spoznali. Aby sme poznali ľudí, ktorí svoje dary premieňajú na radosť iných. Prinášame vám dnes ďalší rozhovor. Zaklopali sme na dvere pani **Heleny Pavelkovej** s prosbou o rozhovor do Svitania.*

Aj kostol sme stihli

Zastihli sme ju sediacu za stolom, modliacu sa s ružencom v ruke. Tetka Helena v rozprávaní oprášila spomienky na staré časy detstva, mladosti aj súčasnosti. Rodičia od malička deti vychovávali vo viere. Ráno vítali deň modlitbou a večer ďakovali za prežitý deň. Pamätá sa, že ako dieťa pravidelne chodievala na bohoslužby, v nedeľu poobede na *nešpor* a v advente na *roráty*. Zúčastňovala sa na procesiách k úcte sv. Jána, sv. Floriána a sv. Vendelína. Na procesiách k úcte Božieho Tela sa zúčastňovali takmer všetci farníci. Počas troch krížových dní smerovali procesie ku krížom v dedine a k oltáriku Panny Márie Celskej s prosbou o požehnanie a dar úrody. „Voľakedy nám nebolo nič ťažké. Ľudia mali statky, hospodárstvo a všetko sa stihlo. Aj do kostola sme si

našli časť íst,“ spomína tetka Helena.

S radosťou putovať

Na púte sa chodievalo pešo do Marjetálu na sviatok Zoslania Ducha Svätého s prosbou o požehnanie a dar úrody a v septembri do Šaštína poďakovať za úrodu. Do Marjetálu naši farníci putovali na čele so strýcom Imrichom Vrablcom, ktorý viedol pútnikov, predmodlieval sa a spieval. Púť trvala dva dni. Každá pútnička si niesla so sebou nošku s jedlom a vodou a pod pazuchou parazol. Dievčatá poležiačky vzdávali poklonu a venčeky z čerstvých kvetov a halúzok kládli k nohám sochy Panny Márie. Pri prechádzaní krížovou cestou stretali viacero procesií. „Panne Márií som slúbila, že pokiaľ budem môcť, s radosťou k nej budem putovať,“ hovorí o svojej túžbe tetka Helena.

Malá Helenka, krátko pred 2. svetovou vojnou.

Suchí po búrke

Veľakrát putovala do Turzovky, Litmanovej, Žarošíc, na sv. Kopeček, do rakúskeho Mariazellu aj do Ríma za sv. Otcom Jánom Pavlom II. Zvlášť krížová cesta na hore Živčáková v Turzovke bola pre ňu magnetom a veľkým duchovným zážitkom. Počas púte na hore Zvir v Litmanovej ich raz zastihla taká silná a výdatná búrka, že všetci boli do nitky premočení. Do zvona na zvonici udrel blesk a srdce zvona s rinčaním padlo na zem. „Keď sme po slávnosti schádzali z hory Zvir, pozerali sme na seba s údivom, že šaty

Manželia Pavelkovci, už sú svoji.

na sebe máme suché. Nikomu sa nič nestalo a nikto z nás neprechladol. Panna Mária má silnú moc,“ povzdychla si tetka Helena.

Už ako staršia školáčka vstúpila do Ružencového bratstva a do mariánskej kongregácie. Mariánky najskôr nosili na hrudi zelenú stužku, neskôr zdobila ich odev modrá. Mladé dievčatá sa modlievali hodinku v nedeľu po nešpori. Vyhýbali sa zábavám, najmä v máji a októbri. Spájala ich spoločná modlitba, priateľstvo a súdržnosť.

Na dvore so svojou matkou a manželom Jozefom.

Ružičky a krušpánek

Vo dvore u tetky Heleny sa v čase príprav na slávnosť prvého svätého prijímania a birmovky vijú vence na vonkajšiu výzdobu kostola a fary. „Keď vnučka išla na prvé sv. prijímanie, ponúkla som sa, že vence môžeme pliesť u nás vo dvore a odvtedy mi to zostalo. Pri práci mi pomáha Jozefka Vílemka. Podávame ružičky a krušpánek a jedna z mamičiek to viaže do kopy“.

Na záver tetka Helena s nadšením dodáva: „Pokiaľ budem môcť, rada budem chodiť do kostola. Keby som tam mala aj sama sedieť, tak pôjdem, veď tam je stále čo robiť.“ Na otázku, čo by odkázala mladej generácii, sa zamyslí: „Nech sa obrátia k Pánu Bohu a utiekajú sa k Panne Márii. Bez Božieho požehnania, márne naše námáhania.“

Alena • Foto: archív H. P.

S rovesničkou Milkou Pavelkovou. Navzájom si popriali všetko najlepšie k okrúhlym narodeninám.

Kto je tetka Helena

Helena Pavelková, rod. Čembová, sa narodila 27. marca 1928 v Závode. Jej manželom bol Jozef Pavelka. Z manželstva sa narodili dcéra Anna a syn Blažej. Väčšinu produktívneho života pracovala na bývalom JRD v Závode a neskôr na pošte v Bratislave. Ovdovela v roku 2003.

Dať je viac ako dostať... A preto: Pošli to ďalej!

Určite ste mnohí videli film alebo čítali knihu s názvom Pošli to ďalej. V skratke: žiaci dostanú od učiteľa projektovú úlohu s témou, ako by mohli zlepšiť svet. Jeden chlapec prichádza s nápadom pomôcť neznámemu človeku. Ten mu pomoc nemá vrátiť, naopak, musí ju „poslať ďalej“ – aspoň trom ľuďom. Hoci si chlapec myslí, že je neúspešný, netuši, ak spustí lavínu dobrých skutkov. Túto myšlienku neustále preberá veľa organizácií a iniciatív. Dokonca býva vyhlásený aj medzinárodný deň dobrých skutkov. Aj na internete kolujú rôzne videá s rovnakou myšlienkou, ktoré nás povzbudzujú konať dobro a nič od toho nečakať. Vráti sa to tisícnásobne! Hoci sme tak vychovaní, a aj naša viera nás učí milovať aj nepriateľov – teda pomáhať všetkým, a prirodzene sa tak snažíme konať, skúsme to posunúť o poschodie vyššie. Skúsme v tomto pôstnom období vedome pomôcť trom ľuďom, ktorí to potom „pošlú ďalej“. Urobme svet okolo nás o kúsok lepším. A ak máš chuť pomáhať aj vo väčšom merítku, príď si pochutiť do Pastoračného centra!

Farské spoločenstvo Závod srdečne pozýva všetkých nadšených darcov a ľudí s dobrým srdcom, ktorí sa radi zrieknu svojho a podelia sa, na tradičnú Pôstnu polievku 2020.

Kedy: 5. apríla – Kvetná nedeľa po druhej svätej omši

Kam: do Pastoračného centra Božieho Milosrdenstva v Závode

Prečo: lebo to chceme POSLAŤ ĎALEJ

Komu: Centru sv. Filipa Neriho v Kisumu – Neriboys, ktoré vedie „náš“ Tomáš Rusňák

Na čo sa môžete tešiť:

- výborná „pôstna polievka“ – guláš
- koláčik pri kávičke alebo teplom čaji
- diskusia s Tomášom Rusňákom o centre „Neriboys“ + prekvapenie
- tradičná veľkonočná burza

– osúšky, koláče, zákusky, háčkované a iné handmade výrobky našich šikovných farníkov a farníčok, veľkonočné pohľadnice, handmade mydielka a čokoládové pralinky od našich najmenších „eRkáčov“, handmade výrobky chlapcov z centra „Neriboys“ z afrického Kisumu a veľa iného. Zároveň chceme povzbudiť všetky šikovné ručičky, o ktorých ešte nevieme a ony by chceli svojimi výrobkami prispieť do veľkonočnej burzy, aby sa prihlásili u Veroniky Prévajovej.

Tešíme sa na vás a posielame ďalej!

Veľký Týždeň – Veľkonočné trojdnie Veľkej noci 2020

Pokúsme sa deň po dni rozmyšľať, čo nám Pán cez svoju Cirkev ponúka...

Zelený štvrtok Pánovej Večere

Veľkonočná večera, slávená až do dneška vo veriacich židovských rodinách na pamiatku mocného Božieho diela záchrany z Egypta, je rozhodne viac, než len pripomienkou minulých skutočností.

A práve tak aj naše čítania z Božieho Slova. My, kresťania, totiž žijeme v plnosti Pánovej Paschy (prechodu), v plnosti súdu. Baránok, ktorého krvou sme chránení pred večnou smrťou, je Baránok Boží – Ježiš Boh aj človek zároveň. A uistenie o našej ochrane krvou Baránka môžeme a máme prežívať v každej Eucharistii. Eucharistia má byť večerou, ktorú, obrazne povedané, máme tiež jesť s prepásanými bedrami a palicou v ruke: máme jesť pripravení vyraziť na cestu – lebo my už vieme, čo nám Ježiš povedal: Ako mňa poslal Otec, ja posielam Vás... Je potrebné sa od tejto večere pohotovo vydať na cestu za naším Pánom, pretože len to je cesta do zaslúbenej zeme.

Do nového neba a novej zeme – je to cesta týmto svetom, plným neočakávaných prekvapení a ťažkostí, ktorá idúc s Kristom v sebe neomylné vedie tam, kde je Otec...

Veľký piatok – Slávenie Utrpenia a Smrti Pána

Na Kvetnú nedeľu každoročne zvolia kráľa, ktorého potom vedú k radnici. Raz zvolili za kráľa Manuelita, chlapca z chudobnej rodiny a štvrte. Nádherné hrával na gitare a spieval. Nadšene ho viedli k radnici a vykrikovali na jeho slávu:

„Sláva ti Manuelito. Sláva, to je kráľ!“

„Ak som kráľ, ak je to na pamiatku slávneho vstupu Ježiša do Jeruzalema, musím sa aj ja ako kráľ zachovať,“ pomyslel si.

Zastavil sa na schodoch radnice. Pokynul rukou a všetko stíchlo. Manuelito prehovoril:

„Milí spoluobčania! Je Kvetná nedeľa. Čo chce od nás Kristus? Chce, aby sme sa milovali, aby sme si pomáhali. Ešte sa tým v meste pochváliť nemôžeme. Ako kráľ vám teda rozkazujem, aby ste čítali Ježišovo evanjelium a žili podľa neho!“

Ozval sa plukovník Rigualdo: „Čo to trepe ten hlupák z predmestskej zberby? To sme si ale zvolili kráľa!“

Nastal šum a nespokojnosť i nepokoj. Manuelito sa ešte raz pokúsil prehovorit: „Občania, žiadam spravodlivosť pre každého! V našom meste ešte nie je po...“

Ďalej sa nedostal...

„Drž zobák, netáraj hlúposti!“ – ozval sa silný hlas. Ľudia sa začali smiať.

Ozývali sa hlasy: „To sme si ale dali! To sme si ale zvolili kráľa! Zhodte ho zo schodov!“

Spomedzi zástupu vyletel kameň. Nikto nevedel, kto ho hodil. Nasledoval druhý, tretí, štvrtý a ďalší a ďalší. Všetci sa bavili na svojom kráľovi.

Manuelito chcel ešte čosi povedať, ale už len šepkal: „Ľudia, veď ja to myslím s vami dobre, ako Kristus“ – ale nikto ho už nemohol počuť, lebo dav šalel. Kameň ho zasiahol do hlavy. Po tvári mu tiekla krv. Uvedomil si, že je teraz trochu ako Kristus. Zasiahol ho ďalší kameň a on ako Kristus klesol k zemi, na schody radnice.

Ježiš takto skončil dávno pred ním ako jeho i tvoj vzor. Nie od každého

Ježiš žiada podobné utrpenia. Ale od každého žiada to, čo vyslovil Manuelito: „Čo chce od nás Kristus? Chce, aby sme sa milovali, aby sme si pomáhali. Ešte sa tým (a mohli by sme pridať my: v našich rodinách, spoločenstvách, v mestách ba i na celom Slovensku) pochváliť nemôžeme. Ako kráľ vám teda rozkazujem, aby ste čítali Ježišovo evanjelium a žili podľa neho! To je naše poslanie...“

Kráľ, predtým oslavovaný, je na Veľký piatok obžalovaný a zomiera ako zločinec. Kristovo víťazstvo je aj dnes v pozadí toho, čo sa udeje...

Týka sa to aj každého jedného z nás – lebo my sme po Ježišovom dokončení misie dostali úlohu v nej pokračovať a teda:

- denne počúvať Božie slovo ako učeník
- denne sa namáhať neustúpiť od toho, čo Pán odo mňa žiada
- denne aj chrbát nastaviť, aj líca, aj tvár.

Na Bielu sobotu za súmraku zapalauje kňaz paškál.

Len pri takomto dennom počúvaní môžem aj ja, aj ty splniť a splňať úlohy od Pána.

Biela sobota

V túto sobotu sa nesmie sláviť sv. omša – taký zvláštny deň, v ktorom Kristus zostupuje k zosnulým, aby ich priviedol k životu. Ale aj nás k tomu, aby sme si dobre uvedomili, že k naplňaniu poslania od Krista sa nedostaneme bez slávenia toho najdôležitejšieho.

Velkonočná nedeľa Pánovho Zmŕtvychvstania

Áno – oslavujeme to, čo sa udialo ako najdôležitejšie vo vrchole – ale bez

utrpenia a smrti by to nebolo. Kristus vstáva mocou Ducha Svätého a ukazuje nám cestu.

Sv. Augustín naznačuje, že nie je veľkým problémom veriť, že Ježiš zomrel. To verili aj Židia, aj bezbožníci. Ale skutočne veľkou vecou je veriť v Jeho zmŕtvychvstanie.

Lebo vierou kresťanov je Zmŕtvychvstanie.

Nový život, ktorý vytryskol v zmŕtvychvstani, je jedinou nádejou pre svet – povedal ešte niekedy, keď chystal Evanjelium života sv. Ján Pavol II. Súčasne ponúka konkrétne prostriedky, ktoré zaručujú účasť na slávnom zmŕtvychvstani. Týmito prostriedkami sú Krst a Eucharistia.

Už v 2. storočí sv. Irenej napísal, že „naše telá sýtené Eucharistiou, keď budú uložené do zeme a v nej sa rozpadnú na prach, vstanú znovu vo svojom čase, keď ich Božie Slovo obdaruje zmŕtvychvstaním na slávu Boha Otca.“

V prvotnej Cirkvi veriaci prijímali krst a sv. prijímanie v noci z Veľkej soboty na Veľkonočnú nedeľu. Rozumeli tým, že vstupom do krstnej vody, ponorením a vynorením, prežívajú spolu s Kristom smrť a zmŕtvychvstanie. A keď požívali Eucharistický Chlieb a pili Kristovu Krv, zjednocovali sa s Ním, aby mali účasť na Jeho zmŕtvychvstaní.

Tak málo kresťanov chápe, že ak chceme vstať zmŕtvych, treba ducha i telo kŕmiť Pánovým Chlebom. Oslabla viera v zmŕtvychvstanie a večný život. Iba súčasné myslenie zaclonilo horizonty videnia nového sveta. Veľmi úbohé sú sviatky Veľkej noci bez možnosti prijať Eucharistiou. Zostáva iba samotná správa. Tak, ako keby ktosi schovával puzdro a nemal by už husle a nemohol by na nich hrať.

Stále ešte slabo chápeme svoje krstné zväzky s Kristom, keď odmietame jeho ponuky. Boh urobí všetko, no čaká na naše odovzdanie a potom on môže urobiť to, čo my nemôžeme, lebo na to nemáme. On môže urobiť naše vzkriesenie – lebo to už dokázal na svojom Synovi. To je Boh – ktorý kriesi mŕtvych. Kto popiera zmŕtvychvstanie, nepozná Boha ani jeho moc.

Nikto iný takého Boha nemá. A nikto iný nedostal od neho také prostriedky ako my.

Dostali sme všetky možnosti, aby to v našich rodinách fungovalo.

Krst, modlitba s vierou, Eucharistia, Sviatosť zmierenia, Birmovka... Naozaj treba, aby sme siahli po týchto Božích prostriedkoch s opravdivou vierou. Čím viac chceme mať úžitok zo sviatostí, tým viac treba, aby sme verili a s radosťou rákali so zmŕtvychvstaním, ktoré aj nás čaká. A naopak. Tým väčšiu máme nádej na svoje šťastné zmŕtvychvstanie, čím viac žijeme sviatostný život. Proste si, keď budete po sv. spovedi v milosti posväcujúcej, tie najdôležitejšie skutočnosti pre život.

Veľkonočná Oktáva a v nej Veľkonočný pondelok

Vo Veľkom týždni Boh ukazuje moc a silu svojej lásky. Zjavuje, ako veľmi si zamiloval človeka, ale súčasne zjavuje silu jestvujúceho zla na zemi. Evanjelium nám však káže zastaviť sa aj nad jednou zo základných foriem zla. Je ňou klamstvo.

Len vo Veľkom týždni toto klamstvo ukazuje celý rad svojich tvárí. Klame Judáš, keď bozkom, ktorý je zname-

ním priateľstva, zrada Krista, lebo pre Judáša je znamením zrady. Je to jedno z najbolestnejších klamstiev. Oklamany priateľ. Znamenie lásky použité uvedenie do omylu a zničenia priateľa. Profesionálnym spôsobom klamú falošní svedkovia, oni z toho žili, dostávali peniaze, aby falošne svedčili na súde, Klame Peter zo strachu, odtrháva sa od Krista, lebo sa bojí o vlastnú kožu. Klame Pilát, ktorý dobre vie, že Kristus je nevinný.

Na Veľkonočnú nedeľu máme ešte dve skupiny ľudí, ktorí klamú. Veľkňazi, ktorí klamstvom a peniazmi retušujú svoj zločin. A za tieto peniaze klamú aj strážcovia hrobu.

Uprostred týchto ľudí klamstva stojí Kristus, ktorý je čistá Pravda a nikdy nikoho neoklamal. „Ja som Pravda (...), preto som sa narodil a preto som prišiel na svet, aby som vydal svedectvo Pravde“.

Hovorím o tom preto, lebo všetci, ktorí vo Veľkom týždni klamali, to sú ľudia so zničeným svedomím. Bozk v Getsemani bol posledným klamstvom Judáša, priznal sa k tomu klamstvu, keď vrátil peniaze. Ale jeho svedomie bolo už také zničené, že mu zostalo už iba jedno východisko, obesit' sa. Dramatické finále cesty klamstva.

Peter celý život oplakával svoje tri klamstvá pred slúžkou na Kajfášovom dvore.

V hľadaní príčin ťažkej situácie v našej vlasti treba objaviť, že je tu veľa ľudí,

ktorí tvoria svet klamstva. My si to dokonca neuvedomujeme.

Príklad: Na meniny sa v rodine stretávajú blízki. Viac ako desať osôb. Časť žije z dôchodku, niektorí z nich sú ľudia mladí, majú niečo nad štyridsať rokov. Po vypití niekoľkých kalíškov začínajú hovoriť pravdu o svojom dôchodku, keď napádajú lekára, akí sú nespravodliví, lebo žiadali od nich až tri mesačné penzie, aby im potvrdili dôchodok. Viac ako desať rokov berú peniaze nečestným spôsobom a lekár je nečestný, lebo im z týchto nečestných peňazí zobral tri penzie. Klamú oni, klame lekár.

Možno uviesť desiatky iných príkladov, zo škôl, zo zamestnaní aj z Cirkvi. Zničené svedomia.

Klamstvo, to je jedno z nástrojov zla jestvujúceho na zemi.

Zdravé svedomie je citlivé na pravdu a vyhyba sa klamstvu ako najhoršiemu vírusu, ktorý prináša duchovnú smrť.

Zdravé svedomie je možné mať len s Božou pomocou.

Tou pomocou je Duch Svätý.

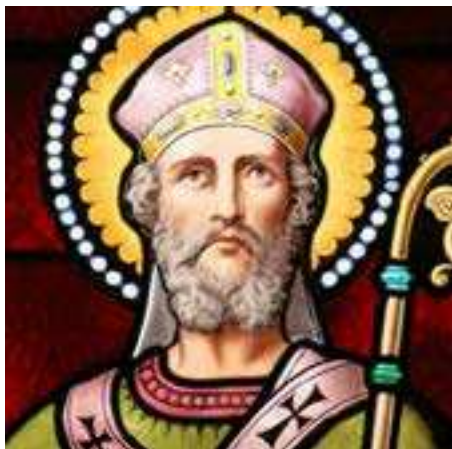
Tak sa ním nechal viesť Peter pri svojich príhovoroch ľuďom..., že vedel priznať aj svoje zlyhanie.

Prianie a blahoželanie všetkým, naozaj všetkým, veľkú túžbu a snahu mať čisté svedomie a svetlo Svätého Ducha.

Sv. Anzelm z Canterbury, biskup a učiteľ Cirkvi

Sv. Anzelm sa narodil okolo roku 1033 v Aoste v piemontskom kraji v Taliansku v urodzenej rodine. Jeho otec bol drsný muž, ktorý sa oddával radostiam života a mrhaniu majetku. Matka však bola ženou vybraných spôsobov a hlbokej zbožnosti. Bola to práve ona, ktorá sa postarala o prvú ľudskú a náboženskú výchovu svojho syna a neskôr ho zverila benediktínom v prioráte v Aoste.

Anzelm, ktorý si ako dieťa predstavoval, že dobrý Boh býva medzi vysokými a zasneženými končiarimi Álp, mal jednej noci sen. Bol pozvaný do tohto nádherného kráľovského sídla samotným Bohom, ktorý sa s ním dlho prívetivo zhováral a nakoniec mu za pokrm ponúkol „bielučký chlieb.“ Sen v ňom zanechal presvedčenie, že je povoláný splniť vznešené poslanie. Keď mal Anzelm 15 rokov, požiadal o prijatie do benediktínskej rehole. Otec sa proti tomu postavil celou svojou autoritou a neustúpil ani vtedy, keď veľmi ťažko chorý syn v predstave, že sa blíži jeho smrť, prosil o rehoľné rúcho ako o poslednú útechu. Po uzdravení a predčasnej smrti matky prežil Anzelm obdobie morálneho úpadku: zanedbával štúdium, pre-

mohli ho pozemské vášne a stal sa hluchým k Božiemu volaniu. Odišiel z domu a začal sa túlať po Francúzsku a hľadať nové zážitky. Po troch rokoch dorazil do Normandie a prítahovaný povestou priora Lanfranca z Pávie navštívil benediktínsky kláštor v Bec. Bolo to pre neho osudové a pre zvyšok jeho života rozhodujúce stretnutie. So zápalom sa pustil do štúdia. Ako 27-ročný vstúpil do mníšskeho rádu a bol vysvätený za kňaza. Askéza a štúdium mu umožnili ešte vo vyššom stupni nájsť blízkosť s Bohom, ktorú mal v detstve.

Po troch rokoch mníšskeho života bol Anzelm menovaný za priora kláštora v Bec a za učiteľa kláštornej školy.

Nemal rád autoritárske metódy. Mladých porovnával s rastlinkami, ktoré sa lepšie vyvíjajú, ak nie sú zatvorené v skleníku, a preto im dával slobodu. Bol veľmi náročný na seba i na druhých v dodržiavaní mníšskej disciplíny, no namiesto prikazovania sa jej

zachovávanie usiloval dosiahnuť presvedčaním.

Anzelma v roku 1079 zvolili za opáta kláštora v Bec a v roku 1093 za arcibiskupa v Canterbury. Ihneď sa pustil do energického boja za slobodu Cirkvi a odvážne zastával nezávislosť duchovnej moci od svetskej. Bránil Cirkev pred nenáležitým zasahovaním politických autorít, predovšetkým kráľa Viliama Ryšavého a Henricha I., pričom mu bol povzbudením a oporou rímsky veľkňaz, ktorému Anzelm preukazoval vždy odvážnu a srdečnú priazeň. Táto vernosť ho v roku 1103

stála aj horké vyhnanie z jeho sídla v Canterbury. A iba keď sa v roku 1106 kráľ Henrich I. vzdal úmyslu udeľovať cirkevnú investitúru (udeľovanie cirkevných hodností svetskou vrchnosťou) a vymáhať dane a konfiškovať majetky Cirkvi, mohol sa Anzelm vrátiť do Anglicka, kde ho slávnostne prijal klérus i ľud.

Svätý arcibiskup sa posledné roky svojho života venoval morálnej formácii kňazov a intelektuálnemu skúmaniu teologických argumentov. Zomrel v roku 1109 sprevádzaný slovami evanjelia, ktoré sa toho dňa čítalo počas svätej omše: „Vy ste vytrvali so mnou v mojich skúškach a ja vám dávam kráľovstvo, ako ho môj Otec dal mne, aby ste jedli a pili pri mojom stole v mojom kráľovstve“ (Lk 22, 28 - 30). Sen o tajomnej hostine, ktorý mal ako dieťa hneď na začiatku svojej duchovnej cesty, sa tak naplnil. Ježiš, ktorý ho pozval, aby mal účasť na jeho hostine, prijal sv. Anzelma po jeho smrti do večného Otcovho kráľovstva. Anzelm bol v roku 1494 vyhlásený za svätého a v roku 1720 za učiteľa cirkvi.

Sviatok: 21. apríl

Atribút: biskupská berla

Pripravil: Pavol

Zdroj: internet

Dňa 20. apríla si pripomenieme 1. výročie odchodu do nebeskej vlasti nášho drahého manžela, otca, starečka a prastarečka

Alojza Prévaja.

Odišiel, ale v našich modlitbách a spomienkach stále žije. S úctou, láskou a vďakou spomínajú manželka a syn s celou rodinou. Vy, ktorí ste ho poznali a mali radi, venujte mu, prosím, modlitbu.

Odišla, tíško zaspala, ani nám zbohom nedala.

Už len k Tvojmu hrobu chodíme, pri plamienu sviečky sa za Teba modlíme.

Dňa 16. apríla si pripomenieme 20. výročie úmrtia našej mamy, starenky a prastarenky

Anny Kujanovej.

Kto ste ju poznali, venujte jej tichú spomienku.

S láskou dcéra Anna s rodinou

Štatistická bilancia za rok 2019

Sviatosný život:

V našej farnosti bolo pokrstených

- celkom 19 detí

z toho bolo:

- 8 chlapcov
- 11 dievčat

Všetky deti boli pokrstené v 1. roku života.

Z pokrstených detí bolo 13 legitímnych a 6 nemanželských detí.

V roku 2018

33 pokrstených,

z toho:

20 chlapcov

13 dievčat

Sviatosť birmovania

prijalo 0

V roku 2018

22 birmovaných

K sviatosti Eucharistie

prvýkrát pristúpilo 29 školopovinných detí
(11 chlapcov a 18 dievčat)

V roku 2018

26 prvoprijímajúcich

Sviatosť pomazania chorých

bola vysluhovaná počas celého roka v domácnostiach a v DSS na požiadanie

Sviatosť manželstva

prijali 4 katolícke páry

V roku 2018

11 párov

Pohreby

počovaných bolo celkom 30 zosnulých,

z toho:

- 22 mužov
- 8 žien
- najstarší bol 89-ročný muž
- najmladší bol 36-ročný muž

z toho len 17 prijalo sviatosti zomierajúcich

V roku 2018

25 počovaných

17 mužov

8 žien

85-ročná žena

mŕtvonarodený chlapec

12 zaopatrených

FARSKÁ MATRIKA

Sviatosť krstu prijali

Mia Anna Lenghartová	* [REDACTED]	krst: 08. 12. 2019
Adam Balga	* [REDACTED]	12. 01. 2020
Izabela Jankovič	* [REDACTED]	12. 01. 2020
Júlia Čepková	* [REDACTED]	26. 01. 2020
Jakub Hasák	* [REDACTED]	26. 01. 2020
Melánia Uhrincová	* [REDACTED]	26. 01. 2020

Do večnosti sme vyprevadili

Martin Vilém	† 01. 12. 19	pohr.: 04. 12. 2019
Mária Studeničová, rod. Ovečková	† 14. 12. 19	17. 12. 2019
Milan Drahoš	† 25. 12. 19	28. 12. 2019
Helena Studeničová, rod. Vrablecová	† 08. 01. 20	13. 01. 2020
Lukáš Červenka	† 09. 01. 20	14. 01. 2020
Pavol Fischer	† 13. 01. 20	15. 01. 2020
Milan Polák	† 19. 01. 20	22. 01. 2020

Nájdete niekoho na fotke z titulnej strany?

Práca v Jednotnom roľníckom družstve nebola ľahká, no bolo pri nej veselo. Aspoň tak si na roky prežité na družstve spomína tetka Helena v rozhovore na str. 16-18. Časy dávno minulé pripomína aj titulná fotografia tohto čísla Svitania. Spoznali ste sa na nej? Alebo ste našli niekoho zo svojej rodiny a s láskou ste si naňho spomenuli? Pripomínajte si takto tých, ktorí nás predišli do večnosti. Ak máte historické

fotografie a s nimi spojené príbehy vašich rodičov či starých rodičov, oslovte niekoho z redakčnej rady. Radi o vás napíšeme.

ČASY BOHOSLUŽIEB POČAS VEĽKÉHO TÝŽDŇA 2020

<p>KVETNÁ NEDEĽA čiže NEDEĽA UTRPENIA PÁNA 05. 04.</p>	<p>07.30 Svätá omša s požehnaním ratolestí a procesiou 09.00 <i>na Húškoch</i> 10.30 Svätá omša s požehnaním ratolestí a procesiou</p>
<p><i>Pondelok veľkého týždňa</i> 06. 04.</p>	<p>18.30 svätá omša</p>
<p><i>Utorok veľkého týždňa</i> 07. 04.</p>	<p>18.30 svätá omša</p>
<p><i>Streda veľkého týždňa</i> 08. 04.</p>	<p>18.30 svätá omša</p>
<p>ZELENÝ ŠTVRTOK PÁNOVEJ VEČERE 09. 04.</p>	<p>09.30 Omša svätenia olejov (Bratislava – katedrála) 18.30 Svätá omša na pamiatku Poslednej večere</p>
<p>VEĽKÝ PIATOK 10. 04.</p>	<p>14.00 pobožnosť krížovej cesty 15.00 Slávenie utrpenia a smrti Pána 20.00 uschovanie Oltárnej sviatosti</p>
<p>BIELA SOBOTA <i>alebo</i> VEĽKÁ SOBOTA 11. 04. Veľkonočná vigília</p>	<p>09.00 vyloženie Oltárnej sviatosti 19.00 uschovanie Oltárnej sviatosti 19.30 Svätá omša s obradom svetla – Veľkonočná vigília</p>
<p>VEĽKONOČNÁ NEDEĽA <i>alebo</i> NEDEĽA PÁNOVHO ZMŔTVYCHVSTANIA <i>- Slávnosť s oktávou</i> 12. 04.</p>	<p>07.30 Slávnostná sv. omša 09.00 <i>na Húškoch</i> 10.30 Slávnostná sv. omša</p>